

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

OBCEPRO
PROGRAM ROZVOJE OBCE

PROGRAM ROZVOJE OBCE LUKOVANY

NA OBDOBÍ LET
2024 - 2031

Program rozvoje obce Lukovany na období let 2024 - 2031 byl schválen dne 19. září 2024 na 15. veřejném zasedání Zastupitelstva obce Lukovany, usnesením č. 2415159.

Úvod

Tento Plán rozvoje obce Lukovany (dále jen „PRO“) je dlouhodobý programový dokument vytyčující záměry obce Lukovany na období let 2024 – 2031. Jde tedy o dokument, který se neomezuje pouze na jedno volební období zastupitelstva obce. Jedná se o komplexní plánovací dokument, který formuluje strategii rozvoje území obce, včetně komunity a jejího fungování. Vznikl díky spolupráci a diskuzi mezi zastupiteli obce, občany a správou obce.

PRO umožní obci:

- naplňovat dlouhodobé cíle a strategickou vizi obce
- rozhodovat v zastupitelstvu v širším koncepčním rámci
- koordinovat aktivity a zájmy různých subjektů působících v obci
- prosazovat a chránit veřejný zájem
- stanovit priority obce, místních obyvatel, podnikatelských subjektů a následně investičního plánu
- posílit sounáležitost mezi lidmi navzájem
- posílit odpovědnost místních obyvatel za další rozvoj obce tak, aby přicházeli s konkrétními návrhy a řešením daného problému

Až doposud obec Lukovany neměla zpracován komplexní a podrobný plánovací dokument. Zastupitelstvem obce Lukovany byl dne 23. 2. 2017 schválen "Strategický rozvojový dokument obce Lukovany" vypracovaný společností PROMEA s.r.o., tento se však zaměřil pouze na obecnou formulaci záměrů obce, s úzce omezenými rozsahem navrhovaných opatření a bez výčtu konkrétních aktivit a jejich časové prioritizace. Dokument z roku 2017 byl připraven s výhradním záměrem doložení k žádosti o dotaci z dotačních titulů Jihomoravského kraje.

Dokument PRO vychází z analýzy současného stavu, dotazníkového šetření mezi občany obce, hodnotí silné a slabé stránky obce, její rozvojové příležitosti a identifikuje existující rizika.

Dokumentem, bezprostředně navazujícím na tento plán, je operativní akční plán pro každý následující kalendářní rok. Tento blíže stanovuje dílčí kroky dle aktuálních možností obce. Operativní akční plány budou předkládány společně s návrhem ročního rozpočtu.

Plán rozvoje obce Lukovany je zpracován dle metodiky garantované Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

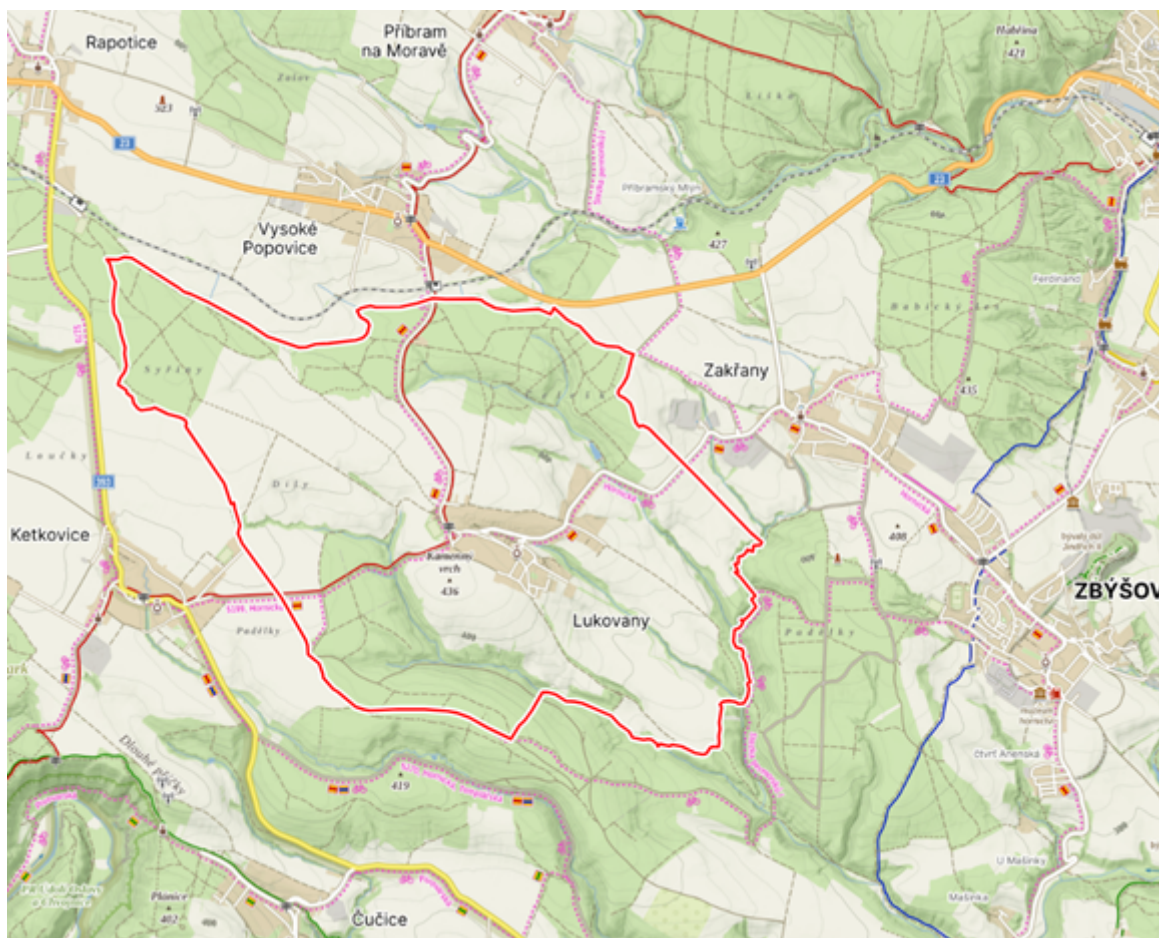
1. Území

Lukovany jsou obec v okrese Brno-venkov v Jihomoravském kraji. V obci žije ke dni 31. 12. 2023 653 obyvatel. Obec je členem sdružení Mikroregion Kahan, které připomíná více než dvoustoletou historii těžby černého uhlí v regionu a zaměřuje se na podporu regionálního rozvoje.

Obec spadá pod obec s rozšířenou působností Rosice. Místní občané tak jezdí vyřizovat úřední záležitosti nejčastěji do Rosic případně do Brna, kde se nachází i většina krajských institucí. Sousedními obcemi jsou Čučice, Zakřany, Vysoké Popovice, Ketkovice a Oslavany z okresu Brno-venkov (Jihomoravský kraj) a Rapotice a Sudice z okresu Třebíč (Kraj Vysočina).

Lukovany leží ve zvlněném terénu Křižanovské vrchoviny 10 km severozápadně od města Ivančic, na dně hlubokého zářezu, jímž protéká Lukovanský potok, jeden z přítoků potoku Balinky. Od roku 1897 vede do obce spojovací silnice ze Zakřan.

Obr. 1: Katastrální území obce Lukovany

Zdroj: Mapy.cz

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1269. Týká bratrů Arnošta a Zdislava z Lochwan, kteří jsou

zapsáni jako svědci na dvou kupních listinách jako její vlastníci. Pravděpodobně si dali postavit zdejší kostel, protože dochovaná empora bývala tribunou pro šlechtice, stavebně přímo spojenou s panským sídlem. Tvrz, písemně připomínaná až v 16. století, mohla tedy vzniknout již pro zmíněné bratry. Další vývoj názvu obce byl zhruba následující: v 17. století nesla obec jméno Hlochkovany, v jiných dokumentech je uveden název Lochkovann, a až v 18. století se objevuje tvar Hluchovany.

Duchovní správa v obci se připomíná ještě v 17. století. Po zániku fary patřily Lukovany do rosické farnosti, od roku 1768 farnosti Vysoké Popovice s filiálním kostelem sv. Václava.

První škola byla zřízena v roce 1808. Od roku 1850 do 70. let 19. století byly Lukovany součástí Vysokých Popovic.

Obr. 2: Kostel sv. Václava a budova bývalého panství (Lukovany)

Zdroj: Obec Lukovany

Obr. 3: Bývalá tvrz (Lukovany)

Zdroj: Obec Lukovany

Obr. 4: Šlechtické rody, které působily v Lukovanech

Páni z Lipé

Pernštejnové

Zdroj: wikipedia.org

Tab. 1: Základní údaje k 31.12.2023 k obci Lukovany

Obec	Počet obyvatel	Rozloha (ha)	Počet částí obce	Nadmořská výška (m n.m.)
Lukovany	653	929	1	410

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tab. 2: Vzdálenost obslužných a pracovních středisek od Lukovan – dostupnost po silničních tazích

Obec	Vzdálenost (km)	Vzdálenost (min.)	SO ORP	Kraj	Směr
Zbýšov	5,3	7	Rosice	Jihomoravský	SV
Zastávka	7,4	9	Rosice	Jihomoravský	SV
Ivančice	9,8	17	Ivančice	Jihomoravský	JV
Brno	32	30	Brno	Jihomoravský	SV
Třebíč	37,8	38	Třebíč	Vysočina	Z

Zdroj: ČSÚ, mapy.cz, vlastní zpracování

Tab. 3: Struktura půdního fondu Lukovany a ORP Rosice

Struktura půdy	Rozloha v ha – absolutní hodnoty		Rozloha v % - relativní hodnoty	
	Lukovany	SO ORP Rosice	Lukovany	SO ORP Rosice
Celková výměra	929	1374	100	100
Orná půda	478	742	51,5	54
Zahrady	25	64	2,7	4,7
Ovocné sady	0	2	0	0,1
Trvalé travní porosty	28	39	3,0	2,8
Lesní pozemky	347	296	37,4	21,5
Vodní plochy	5	17	0,5	1,2
Zastavěná plocha	15	67	1,6	4,9
Ostatní plocha	31	147	3,3	10,7

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Struktura půdního fondu na území obce je tvořena z více jak 1/2 zemědělskou půdou, přičemž v rámci nezemědělské půdy se jedná především o lesní pozemky s podílem 1/3 výměry z celkového půdního fondu. Ve srovnání s širším územím se prokazuje charakter čistě venkovské obce s dominantní funkcí zemědělství.

2. Obyvatelstvo

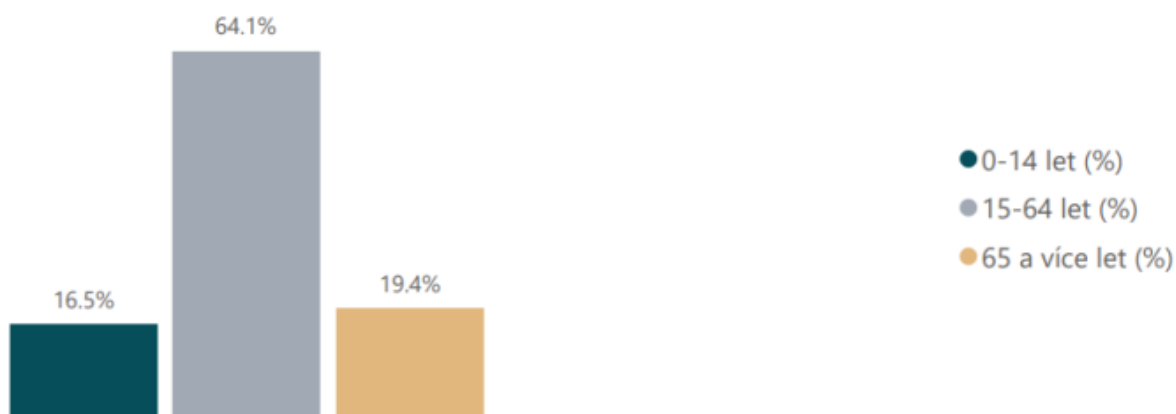
Obec Lukovany se s celkovým počtem 653 obyvatel (údaj ČSÚ z roku 2023) řadí mezi menší obce; v rámci Mikroregionu Kahan se obec řadí co do velikosti přibližně veprostřed.

Struktura obyvatel

Věkové složení je pestré, nemalá část je v důchodovém věku, avšak převážná část obyvatelstva je stále

ekonomicky aktivní a mezi usedlíky je i velký podíl mladých rodin s dětmi. Věkové složení nám může upřesnit následující grafické znázornění:

Graf 1: Věková struktura obyvatel obce Lukovany v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Průměrný věk vychází na 42,8 let a je srovnatelný s okolními obcemi v okrese Brno-venkov. Mírně zvýšený oproti průměru je podíl produktivních a starších občanů, oproti občanům mladším 15 let.

Dle dostupných údajů bylo v Lukovanech (k datu 1. 1. 2021) ekonomicky aktivní 411 obyvatel; z toho 11 obyvatel bylo nezaměstnaných.

Z následujícího grafu struktury obyvatel dle vzdělání můžeme usuzovat na relativně zdravé rozložení obyvatel. Zručnost se snoubí s edukací.

Graf 2: Vzdělanostní struktura obyvatel obce Lukovany v roce 2021

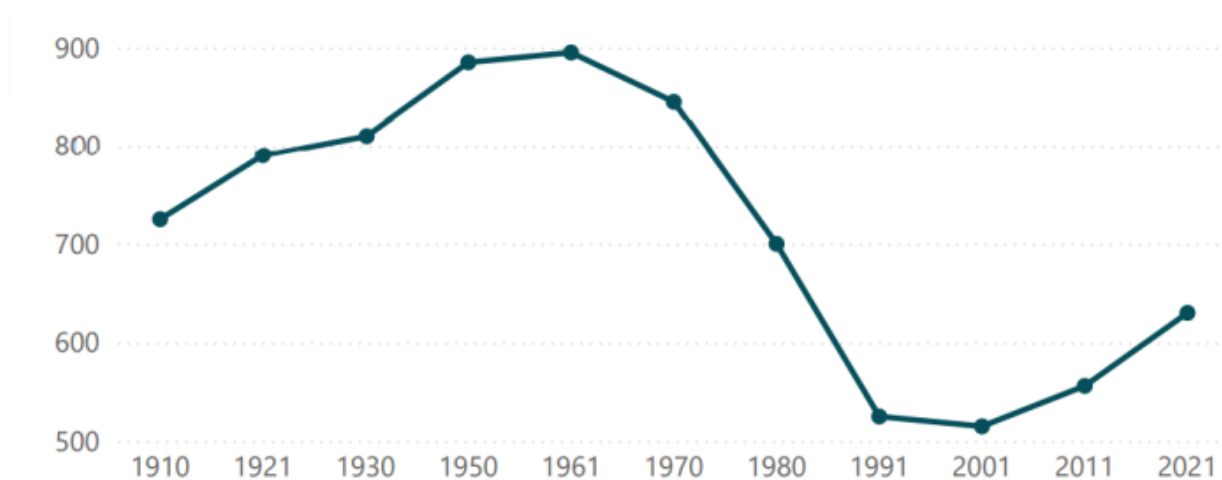
Zdroj: ČSÚ

V obci jsou zastoupeni obyvatelé národnostních menšin. Soužití probíhá zcela bez problémů.

Vývoj počtu obyvatel

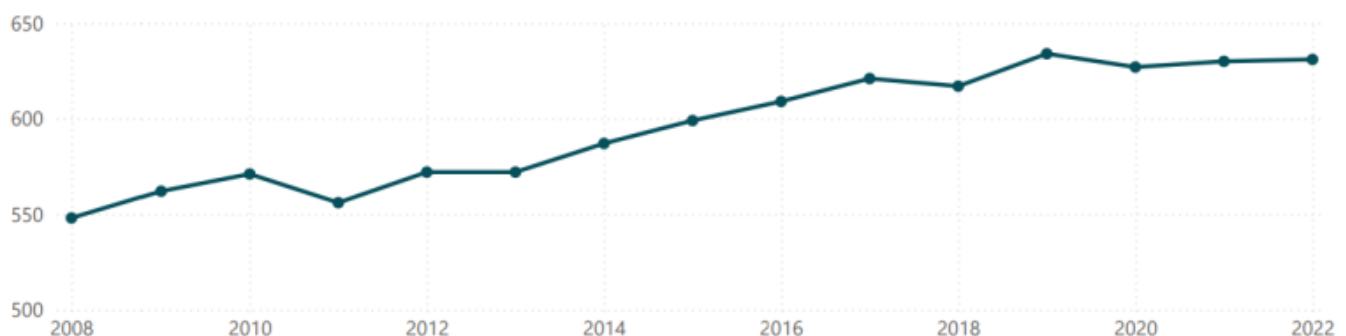
Dle dostupných informací jsou Lukovany obcí, která má co nabídnout, vzhledem k tomu, že počet obyvatel, po poklesech v 70. a 80. letech, se od začátku 90. let vyvíjí pozitivně. Vývoj je možné vyčíst z následujících grafů.

Graf 3: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel obce Lukovany od roku 1910

Zdroj: ČSÚ

Graf 4: Vývoj počtu obyvatel obce Lukovany v letech 2012 - 2021

Zdroj: ČSÚ

Z krátkodobého horizontu dokonce vidíme na demografické křivce každoroční nárůst počtu obyvatel, což vnímáme jako pozitivní jev jak z pohledu ekonomického, tak i z pohledu sociálního.

Udržení stabilní až rostoucí základny obyvatel podpořila obec v roce 2012 stanovením ploch pro výstavbu při aktualizaci územní plánu.

Život v obci

V obci Lukovany máme řadu aktivních občanů, kteří se ve svém volném čase a dobrovolně věnují spolkové a osvětové činnosti.

V nabídce aktivit si mohou vybrat jak naši senioři:

- Klub přátel šálku čaje,

tak celé rodiny:

- Lukovanský spolek,

a převažují aktivity zaměřené na děti:

- Lukovanská vlčata
- kroužek stolního tenisu
- rybářský kroužek.

V obci se daří i neorganizované sousedské aktivitě sportovní a kulturní.

Obec prozatím na svém území nevyužívá žádných dalších organizovaných kroužků a aktivit pro děti nebo dospělé od středisek volného času z okolních obcí.

Občané se v nemalém počtu zúčastňují různých akcí pořádaných tradičně průřezem celého roku obcí nebo ve spolupráci s obcí:

- Svatováclavské hody
- Ostatky
- Dětský den
- Branný den
- Pálení čarodějnic
- Den Matek
- Rozsvícení Vánočního stromu s Mikulášskou nadílkou
- Myslivecký ples
- sportovní turnaje

O akcích jsou občané informováni v Lukovanském zpravodaji (vychází čtvrtletně), místním rozhlasem, na webových stránkách obce a na facebookových stránkách spolků a kroužků.

V obci se daří křesťanské komunitě, která každoročně organizuje vánoční koncert, tříkrálovou sbírku, rozdávání betlémského světla a zajišťují pravidelné mše v místním kostele sv. Václava.

Obec má v plánu zřídit menší muzeum prezentující historii Lukovan, kde by byla shromážděna sbírka historických předmětů vč. tradičních lukovanských krojů.

3. Hospodářství

Ekonomická situace

V obci působí na 60 soukromých podnikatelů. Jedná se o OSVČ nebo malé společnosti o velikosti do 10 zaměstnanců. Není zde žádná velká firma.

Zemědělské plochy v okolí obce obhospodaruje několik společností, největším pachtýřem je zemědělská společnost AZOS, s.r.o. ze sousední obce Zakřany. V katastru obce Lukovany je realizována pouze rostlinná výroba.

Hlavní komerční službou v obci je prodejna potravin. U místních podnikatelů jsou dostupné služby v oborech zámečnictví, truhlářství, stolařství, stavebnictví, elektroinstalací, pohřebnictví a zemědělství. Větší část komerčních služeb si občané zařizují v okolních městech.

Trh práce

Přímo v obci není žádná firma, která by vytvářela významný počet volných pracovních míst. I přesto je míra nezaměstnanosti nižší než 2 % (koncem roku 2023 méně než 10 osob). Lidé dojíždí za prací do okolních obcí, z velké části do Brna.

Cestovní ruch

Obcí prochází turistická stezka a cyklotrasy, které jsou poměrně hojně využívány. Pozitivní vliv na množství turistů má vlaková zastávka v obci Vysoké Popovice, návaznost průchozí cyklotrasy na cyklotrasy směrem od Zbýšova a Zastávky u Brna a směrem do údolí řeky Oslavy. Přímo v obci aktuálně nejsou přímé turistické cíle, ani dostupné služby pro turisty.

Jako potenciál pro podporu turistiky přímo v obci identifikujeme případné zpřístupnění románského kostela sv. Václava ze 13. století anebo možnost návštěvy místních historických sbírek. Atraktivitu obce pro turisty by mohlo zvýšit i rozšíření služeb, jako např. dostupného občerstvení (stánek nebo automat) či cyklistického stojanu (s wifi, dobíječkou a servisním zázemím).

4. Infrastruktura

Technická infrastruktura

Zásobování pitnou vodou

Obec Lukovany je zásobována pitnou vodou z veřejného vodovodu zbudovaného v roce 1995?. Zásobovacím vodojemem je objekt vodárny umístěné cca 750 m severozápadně od obce, kam je upravená voda čerpána z úpravny vody Ivančice. Pitná voda je dodávána na území obce vodovodním řadem o délce cca 3,0 km, který je v majetku obce Lukovany. Provozovatelem vodovodního řadu v obci je Svazek vodovodů a kanalizací (SVAK). Paralelně s budováním splaškové kanalizace v roce 2023 bylo

realizováno prodloužení vodovodního řadu v lokalitě za humny na Kamenném, která je dle platného územního plánu určena jako zastavitelná obytná plocha.

V několika individuálních případech zastavitelných ploch anebo ploch v zastavěném území s nově povolenou stavbou, ve více lokalitách, není dostupný vodovodní řad pro napojení. Realizaci prodloužení řadu v části těchto případů pak financuje konkrétní stavebník, prodlužování řadu v těchto oblastech probíhá po jednotlivých dílčích úsecích. V rámci celkového pojetí rozvoje obce je k zodpovědnému posouzení, zda v některé z těchto lokalit je odůvodněné realizovat prodloužení vodovodního řadu v ucelenějších úsecích přímo obcí, ve spolupráci se SVAK.

Kanalizační síť a čištění odpadních vod

V roce 2023 byla dokončena výstavba oddílné splaškové kanalizace a ČOV. Provozovatelem splaškové kanalizace a ČOV je SVAK. V rámci výstavby byla realizována stoka i v rozvojové oblasti za humny na Kamenném. Aktuálně není plánováno další rozšiřování kanalizační sítě v nejbližších letech.

S kolaudací stavby splaškové kanalizace v roce 2024 je spojena nutnost realizace individuálních přípojek k jednotlivým nemovitostem ve stanoveném termínu (minimálně 80 % nemovitostí do 31. 8. 2024), je nutno počítat s důslednou koordinací ze strany obce přinejmenším z těchto důvodů:

- splnění podmínek dotačních programů (MŽP, JMK)
- zajištění efektivního provozu ČOV
- minimalizace ekologické zátěže vypouštěním nevyčištěných odpadních vod v katastru obce

Srážkové odpadní vody z území obce Lukovany jsou odváděny zatrubněnými úseky oddílné dešťové kanalizace do Lukovanského potoka a potoka Čeleška; částečně také systémem příkopů a struh. Zatrubněné úseky byly vybudovány v 70. letech v akci "Z", nepokrývají však celé území obce a navíc vykazují četná poškození, které částečně souvisí i s výkopovými pracemi v průběhu stavby splaškové kanalizace. V případě jednotlivých nemovitostí je prosazována likvidace srážek vsakem či akumulací (s následným využitím zachycené vody k zavlažování zeleně). Aktuálně není v obci zpracována analýza komplexního stavu nakládání s dešťovými vodami na území obce (intravilán i extravilán), analýza nutnosti realizace oprav dešťové kanalizační sítě (příp. i její doplnění a rozšíření), ani strategie k efektivnímu využití dešťových vod v intravilánu i extravilánu obce (zavlažování, vsakování, akumulace v mokřadech, atp.).

Nicméně, v zájmu jak ochrany obecního majetku (místní komunikace, chodníky, obecní budovy), tak i boje proti suchu, je pro brzké období nezbytné:

- zodpovědné vyhodnocení komplexního stavu nakládání s dešťovými vodami na území obce (intravilán i extravilán)
- realizace nezbytných oprav dešťové kanalizační sítě (příp. i její doplnění a rozšíření)
- efektivní využití dešťových vod v intravilánu i extravilánu obce (zavlažování, vsakování, akumulace v mokřadech, atp.)

Elektřina

Elektrická energie je do území dopravována prostřednictvím venkovní sítě vedení vysokého napětí 22 kV napájející 4 distribuční sloupové trafostanice. Současným provozovatelem distribuční soustavy je EG.D. Rozvodná síť nízkého napětí je v obci Lukovany realizována převážně jako nadzemní kabelové vedení,

podzemní kabelové vedení je prozatím pouze v některých lokalitách s novou výstavbou. Stávající kapacita elektrické sítě je navíc na stropu svých možností a prakticky již na větší části obce neumožňuje připojení nových výroben elektřiny (FVE); aktuálně jsou na území obce instalovány FVE na cca 40 budovách v soukromém vlastnictví. Obec prozatím od provozovatele nemá informace ohledně výměny nadzemního kabelové vedení za podzemní, ani o možném rozšíření kapacity trafostanic.

S výhledem na další zvyšování nároků na spotřebu elektrické energie, její širší využití (doprava) a zájem o budování dalších lokálních výroben elektřiny na soukromých a příp. i obecních budovách na území obce, je nezbytná dlouhodobá komunikační aktivita obce směrem k provozovateli distribuční soustavy.

Vytápění

Obec Lukovany je plynofikována a větší část nemovitostí je připojena na zemní plyn, nicméně v souvislosti s narůstající cenou této komodity jsou ve zvýšené míře občany opět využívána i tuhá paliva. Zvýšené náklady na vytápění se týkají i budov obce (obecní úřad, kulturní dům, obchod a mateřská škola). Obec aktuálně nemá naplánovány projekty pro snížení energetické náročnosti obecních budov.

Z výše uvedených důvodů považujeme za vhodné mezi důležité priority pro nejbližší roky zařadit sestavení koncepce ke snižování energetické náročnosti obecních budov (s využitím již dříve zpracovaných energetických auditů), zvážit možnost zbudování FVE na obecních budovách a případně i zapojení do komunitní energetiky.

Veřejné osvětlení

V roce 2022 byla v obci realizována kompletní obnova veřejného osvětlení. Síť svítidel byla zahuštěna a také rozšířena o úseky s novou výstavbou. Osazena byla úsporná LED svítidla s možností individuálního stmívání. Ze strany občanů byly předloženy podněty na rozšíření/posílení sítě: oblast Točny, komunikace za Kulturním domem z Doliny směrem k smíšené výrobní ploše, za humny, atd.

Z důvodu zajištění bezpečného pohybu v průběhu výstavby splaškové kanalizace doposud nebyl v obci zaveden jakýkoliv omezující režim pro snížení intenzity osvětlení nebo zhasínání vybraných svítidel uprostřed noci. Toto je plánováno v horizontu jednoho až dvou let s cílem snížení jak světelného smogu, tak i nákladů na elektrickou energii.

Nakládání s odpady

Většina činností realizovaných v oblasti odpadového hospodářství na území obce je zajišťována společností KTS EKOLOGIE s.r.o., jejímž spoluvlastníkem je i obec Lukovany, spolu s dalšími obcemi mikroregionu KAHAN a blízkého okolí. Posledních více jak 10 let je systém v obci nastaven takto:

- svoz směsného komunálního odpadu od nemovitostí s frekvencí 1x za 14 dnů
- 5 kontejnerových hnízd; ve všech hnízdech jsou kontejnery na plast, sklo, papír a bioodpad; ve vybraných hnízdech jsou kontejnery na nápojové kartové kartony, textil a drobný kovový odpad
- u budovy obecního úřadu je nádoba na jedlé oleje
- v budově obecního úřadu je sběrná nádoba na malé baterie
- obec provozuje sběrné místo (otevírací doba jednou za dva týdny ve středu v čase 16:00 - 18:00 a sobotu v čase 8:00 - 10:00), kde mohou občané odevzdat kovový odpad (železo, hliník a barevné

kovy), velkoobjemový odpad (nábytek, vybavení domácnosti), vysloužilé elektrospotřebiče, pneumatiky (max. 10 ks), nebezpečné odpady (autobaterie, barvy, chemikálie, zářivky) a do velkoobjemového kontejneru i bioodpad

- občané platí jednotný poplatek za obecní systém odpadového hospodářství (pro rok 2024 byl poplatek zvýšen z 600 Kč/osoba na 800 Kč/osoba)

Výše uvedený systém byl v roce 2023 vedením obce vyhodnocen jako neefektivní:

- systém je ztrátový, více jak polovinu nákladů je hrazeno z obecního rozpočtu
- kontejnery na tříděný odpad jsou často přeplněné, i přes relativně vysokou četnost vývozů
- obec dosahuje velmi nízké vytríděnosti, více jak o polovinu menší, než stanovuje nová legislativa
- množství nevytríděného směsného komunálního odpadu dosahuje více jak 250 kg/osoba/rok

Ve spojení s plánovaným omezením možnosti skládkování a souvisejícího nárůstu nákladů bylo rozhodnuto, že bude v obci zaveden door-to-door systém, tedy umístění odpadových nádob na plast, bioodpad a papír ke každé nemovitosti. Odpadové nádoby budou pořízeny prostřednictvím KTS EKOLOGIE s.r.o. a z větší části financovány z dotace. Se zavedením se počítá od začátku roku 2025.

Dopravní infrastruktura

Silnice a místní komunikace, doprava v obci

Hlavní příjezdovou komunikací do obce je silnice III. třídy č. 39412, která je ve střední části obce ukončena točnou. Tato komunikace, která je ve vlastnictví Jihomoravského kraje, prošla v roce 2023 kompletní rekonstrukcí. Koncový úsek v délce cca 250 metrů je situován nad opěrnou zdí v majetku obce. Opěrná zeď o výšce 4 - 7 metrů, vystavěná v 70. letech, je ve velmi špatném až havarijním stavu (obnažená armatura v betonových dílcích, narušené osazení a posuny betonových dílců, narušená hlava opěrné zdi), která si vyžaduje neodkladné řešení v horizontu nejbližších let.

Některé úseky sítě místních komunikací jsou ve špatném technickém stavu, zejména kvůli rozsáhlým výkopovým pracím v průběhu stavby splaškové kanalizace, což si vyžádá podrobnou analýzu, prioritizaci a přípravu projektových záměrů k jejich obnově.

Síť komunikací v obci, vč. silnice III. třídy, je vybavena chodníky jen částečně. V předchozím desetiletí již byly některé z exponovaných úseků realizovány (úsek Babinec, úsek z točny na Výhon), další jsou ve fázi projektové přípravy (u silnice III. třídy - úsek U kapličky, úsek Kulturní dům - točna) a budou vyžadovat zajištění vhodného dotačního programu pro jejich financování.

Obec Lukovany je neprůjezdná, dopravní zatížení nízké, pohyb nákladních vozidel minimální (s výjimkou těžké zemědělské techniky), přesto se jeví jako důležité zaměřit pozornost na realizaci opatření pro zvýšení bezpečnosti dopravy, zejména v lokalitách s velkým pohybem osob (hlavně dětí) a absencí chodníku na jedné nebo obou stranách komunikace.

Cyklistická doprava

Obcí prochází dvě cyklotrasy (Hornická a Stezka permoníků I). Zejména cyklotrasa Hornická, která je vedena po silnici III. třídy č. 39412 (krajská silnice) směrem na Zakřany a dále Zbýšov u Brna, je poměrně dost využívána jak cyklisty, pěšími turisty, tak i místními občany. Ve stejném směru není aktuálně vedena jiná souvislá komunikace - obslužná, polní nebo lesní cesta. Z důvodu poměrně úzké vozovky a absence

zpevněné krajnice u krajské silnice se jako vhodné řešení jeví možnost zřízení nové komunikace pro pěší a cyklisty, vhodně zpevněné polní cesty nebo cyklostezky.

Pěší turistika

Pro občany je důležitá dostupnost místních procházkových tras. Vzhledem k nezpevněnému charakteru větší části účelových komunikací („za humny“) a neexistenci polních cest (z části historických) jsou možnosti vlastní pěší aktivity pro obyvatele v současné době velmi omezené. Již plánovanou obnovu polních cest, stejně jako úpravu účelových komunikací, považujeme za důležitou, abychom posílili rekreaci, ale hlavně pro naše občany zlepšili přístup k přírodním a kulturním krásám okolí.

Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost zajišťují dopravci ADOSA a.s. a TRADO-BUS, s.r.o. v rámci IDS JMK. Frekvence spojů je dostačující - 21 spojů ve všední den, 8 spojů o víkendech a státních svátcích. Nejbližší železniční zastávka je obci Vysoké Popovice, cca 1700 metrů od západního okraje obce Lukovany, která je řadou občanů pravidelně využívána.

5. Vybavenost obce

Bydlení

V obci je asi 260 rodinných domů, naprostá většina domů je trvale obydlena nebo slouží k rekreaci. Obec nevlastní obecní byty, neposkytuje sociální bydlení. V posledních 15 letech v obci probíhá stále nová výstavba nebo rekonstrukce starších domů, v rozsahu 2 až 4 dokončených jednotek ročně. Na území obce jsou k dispozici plochy vhodné pro výstavbu zhruba 30 rodinných domů. Všechny tyto plochy jsou v soukromém vlastnictví a většina z nich má dostupné základní sítě. Obec v intravilánu obce nevlastní pozemky, které by do budoucna mohly být využity pro výstavbu.

Školství

V obci se nachází mateřská škola s kapacitou 36 žáků. Kapacita je aktuálně dostatečná, školka přijímá i děti z okolních obcí. V budově mateřské školy v posledních letech proběhla rekonstrukce kuchyně a sociálního zařízení. Budova školy však je velmi ekonomicky nevhodná (G - mimořádně nevhodná, dle energetického auditu z roku 2016). (do návrhu) do budoucna bude vyžadovat kompletní zateplení (vč. nové střechy).

Do základní školy děti dojíždí do sousední obce Zakřany, kde se nachází první stupeň tzv. malotřídního typu školy. Dále mohou děti navštěvovat první i druhý stupeň základního vzdělání ve Zbýšově či v Zastávce u Brna.

Řada dětí chodí také na víceletá gymnázia v Ivančicích nebo v Zastávce. Všechny tyto lokality jsou velmi dobře dostupné díky četnosti a síti spojů v rámci IDS JMK.

Zdravotnictví

V obci nemá ordinaci žádný lékař. Nejbližší praktický lékař je v Zakřanech. Spádově občané dojíždějí k lékařům do Domu zdraví v Zastávce, do Polikliniky Zbýšov, do Rosic nebo Nemocnice Ivančice, případně do Brna. Zdravotnická záchranná služba dojíždí z Ivančic, případně z Brna.

Sociální péče

V obci nemá sídlo žádný poskytovatel sociálních služeb. Nejbližší domov pro seniory je v obci Zastávka u Brna. Pečovatelské služby v obci aktuálně zajišťuje Pečovatelská služba Rosice (10 km). V současné době se zvažuje zřízení pečovatelské služby i v obci Zbýšov (5 km).

Kultura a sport

Hlavními místy pro kulturní, společenské a sportovní aktivity jsou kulturní dům s přiléhajícím altánkem a tanečním parketem, společenská místnost v budově obecního úřadu, fotbalové hřiště a tenisové kurty se zázemím a společenskou místností. V budově obecního úřadu je zřízena knihovna s otevírací dobou ve čtvrtek odpoledne.

Součástí budovy kulturního domu jsou i prostory hospody, aktuálně bez dlouhodobého nájemce, které jsou využívány pouze nárazově během akcí v sále kulturního domu nebo ve venkovních prostorech.

Děti z obce využívají kroužky organizované přímo v obci (stolní tenis, Lukovanská vlčata) i nabízené při ZŠ Zakřany, ZUŠ Oslavany a DDM Zastávka. Obec disponuje prostory v obecních budovách, které by byly využitelné pro další rozšíření volnočasových aktivit pro občany.

V obci jsou k dispozici dvě dětská hřiště. Dětské hřiště pod kulturním domem vč. celého přiléhajícího prostoru si vyžaduje komplexní úpravu (příp. i včetně osvětlení a zastínění) a doplnění opotřebovaných herních prvků.

Na území obce se nenachází park, nebo jiná podobná odpočinková zóna. V úvahách vedení obce v tomto směru je využití prostoru před hřbitovem, na kterém se nachází několik letitých vzrostlých stromů.

6. Životní prostředí

Obec Lukovany se nachází na území bohatě zemědělsky využívaném, ohraničeném lesy a poli. Z celkové plochy 907,08 ha je 464,6 ha vedeno jako orná půda a 23,7 ha jako travní porost.

Koeficient ekologické stability vyjadřující poměr mezi přírodně stabilními plochami (jako jsou lesy, zahrady atd.) a plochami zastavěnými či intenzivně zemědělsky obdělávanými (tzv. nestabilními) dosahuje v naší obci hodnoty 0,78. Přičemž vyšší hodnota koeficientu obecně značí příznivější stav, hodnota vyšší než 1 znamená vyváženou (stabilní) krajinu. Zdroj: ČSÚ

Péče o životní prostředí v obci je vnímána jako klíčové téma, bohužel kvůli jiným prioritám (např. výstavba splaškové kanalizace) zatím nebyla iniciována a realizována podrobnější studie, která by odborně detailněji zpracovala potřebná opatření a navrhla úpravy (možným realizacím se věnujeme v návrhové části dokumentu).

Obec v roce 1999 provedla částečné pozemkové úpravy směřující k opatřením ochrany životního prostředí. Bohužel pro dnešní standardy už jsou nedostatečná. Žádné z navržených opatření navíc doposud nebylo realizováno.

Voda

Velkým posunem pro zlepšení kvality životního prostředí v obci bylo vybudování čističky odpadních vod a splaškové kanalizace napříč celou obcí, což má za následek zrušení historických a mnohdy ekologicky nešetrných řešení odvodu odpadní vody z domácností.

Současně je v obci svedena i dešťová kanalizace, která je však na mnoha místech v havarijním stavu. A například voda ze silnic a cest není alternativně řešena (např. svody, vsaky). Deště, tající sníh a led zásadně narušují převážně cesty za humny na obou stranách obce.

V územním plánu obce jsou zaznamenána některá z historických melioračních opatření.

V obci se nachází rybník, který je aktuálně v dlouhodobém pronájmu fyzické osoby.

V obci není nijak systémově řešeno hospodaření s šedou vodou.

Půda

Na území obce dochází, převážně vlivem intenzivního obdělávání zemědělské půdy a větru, k půdní erozi a degradaci půdy.

Zeleň

V obci úspěšně proběhl dotační projekt na výstavbu stromových alejí podél polních cest a ve výsadbě dalších stromů plánuje pokračovat. Mezi usedlíky se najdou zájemci o dobrovolnickou práci ve výsadbě i dalších převážně drobnějších přírodě blízkých opatření při úpravách okolí.

Polní cesty

Pro obnovení dalších původních polních cest jsou již vypracovány plány a probíhá jednání s pachtýři (z nichž nejvýznamnější je zemědělské družstvo Azos, s. r. o., Zakřany). Konkrétním plánovaným realizacím se budeme věnovat v návrhové části PRO.

Ovzduší

V obci ani v blízkém okolí se nenacházejí žádní významnější znečišťovatelé ovzduší. Je zde ale významný podíl domácností, které používají k vytápění kotel na pevná paliva (černé a hnědé uhlí) a podílejí se tak na znečištění ovzduší hlavně v níže položených částech obce. V zájmu všech občanů obce je, aby obec podporovala aktivity umožňující využívání čistších způsobů vytápění.

Obnovitelné zdroje

Obec ve svých nemovitostech nevyužívá možností obnovitelných zdrojů energie pro jejich provoz. Do budoucna by bylo třeba se zaměřit na posun k využívání obnovitelných zdrojů energie, jako je např. instalace FVE panelů na střechy budov.

Ostatní

Obec nemá registrovaný žádný významný krajinný prvek.

7. Správa obce

Samospráva

Obec Lukovany v samostatné působnosti vykonává záležitosti dle § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a v přenesené působnosti prostřednictvím Obecního úřadu Lukovany provádí úkony svěřené obci dle § 61 odst. 1 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Protože v rámci obecního úřadu není zřízena funkce tajemníka, vykonává funkci vedoucího obecního úřadu starosta obce. Funkce starosty je funkcí uvolněnou.

Obec Lukovany má 5 zaměstnanců – 2 techniky, knihovnici, uklízečku a účetní, která zajišťuje provoz obecního úřadu. Obec je zřizovatelem Mateřské školy Lukovany a Obecní knihovny Lukovany. Funkci městské policie v obci Lukovany obstarává na základě veřejnoprávní smlouvy Městská policie Rosice. Požární bezpečnost je zajištěna HZS JMK v Rosicích a SDH Zastávka u Brna.

Zastupitelstvem obce jsou zřízeny tři výbory - finanční, kontrolní a rozvojový. Finanční výbor provádí kontrolu majetku obce a nakládání s finančními prostředky. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva. Rozvojový výbor generuje, spravuje a rozpracovává rozvojové aktivity a projekty obce.

Obec je členem Svazu měst a obcí, Svazku vodovodů a kanalizací Rosice, Mikroregionu Kahan a firmy KTS ekologie s.r.o.

Míra kriminality je v obci takřka nulová. Ojedinelé přestupky jsou řešeny Městským úřadem Rosice, se kterým má obec podepsanou smlouvu. Varování obyvatel před nebezpečím je zajištěno sirénou, umístěnou na budově bývalé základní školy a obecním rozhlasem.

Obecní finance

Obec pracuje dlouhodobě s přebytkovým rozpočtem. K výrazné investici, která do budoucích let zatíží obecní rozpočet, došlo v letech 2022-2023, kdy byla vybudována splašková kanalizace s čističkou odpadních vod. V roce 2022 proběhla rekonstrukce veřejného osvětlení s navýšením počtu osvětlovacích bodů a osazení úsporných ledkových světel. V dřívějších letech byla provedena rekonstrukce obecního úřadu, budovy hostince a přilehlého kulturního domu, opravou střechy a fasády, budovy potravin, kostela sv. Václava a v neposlední řadě budovy Mateřské školky, ale bez zateplení u všech veřejných budov.

Investiční aktivita obce byla v předchozích letech do značné míry (mnohdy výhradně) určována existencí dotačních zdrojů. V minulých letech byly rozvojové dotační zdroje použity na obnovu či revitalizaci veřejných prostranství, budov a chodníků.

Tab. 4: Vývoj rozpočtového hospodaření obce Lukovany v letech 2019 – 2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	9 702 148,84	9 247 929,31	10 101 856,12	11 664 998,87	13 400 420,11
Nedaňové příjmy	871 055,50	450 192,27	393 192,00	618 605,00	1 547 643,75
Kapitálové příjmy	-	-	-	-	-
Přijaté transfery	509 749,00	1 871 465,00	1 331 198,74	816 682,17	16 299 864,00
Celkem příjmy	11 082 953,34	11 569 586,58	11 826 246,86	13 100 286,04	31 247 927,86
Konsolidace příjmů	-	-	-	-	16 000 000,00
Celkem příjmy po konsolidaci	11 082 953,34	11 569 586,58	11 826 246,86	13 100 286,04	15 247 927,86
Běžné výdaje	6 014 854,24	6 896 369,75	6 859 410,00	7 476 682,52	25 147 841,10
Kapitálové výdaje	-	2 037 953,10	1 470 208,69	49 695,20	1 808 769,75
Celkem výdaje	6 014 854,24	8 934 322,85	8 329 618,69	7 526 377,72	26 956 610,85
Konsolidace výdajů	-	-	-	-	16 000 000,00
Celkem výdaje po konsolidaci	6 014 854,24	8 934 322,85	8 329 618,69	7 526 377,72	10 956 610,85
Saldo příjmů a výdajů	5 068 099,10	2 635 263,73	3 496 628,17	5 573 908,32	4 291 317,01

Zdroj: Obec Lukovany

Finanční majetek obce činí 33 572 474,14 Kč (k datu 1.2.2024).

Budovy v majetku obce:

- budova obecního úřadu, spojena s nevyužívanou základní školou, kde je umístěna knihovna, muzeum a společenská místnost
- kulturní dům s prostory pohostinství a venkovním posezením v zadní části objektu, součástí budovy jsou i prostory pro obecní techniku a sklad náradí a materiálu
- budova prodejny potravin
- budova Mateřské školy

U těchto budov byla v uplynulých letech realizována rekonstrukce; nebylo však současně zajištěno zlepšení parametrů jejich energetické náročnosti.

Další budovou jsou kabiny na fotbalovém hřišti s malou společenskou místností. Pro tyto prostory je plánována svépomocná oprava do budoucna.

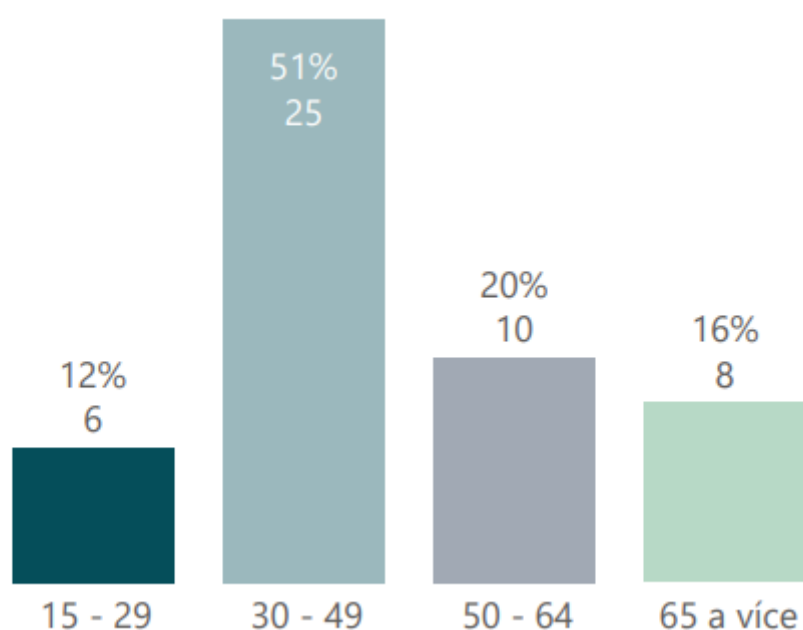
A.2 Východiska pro návrhovou část

Dotazníkové šetření

Do procesu tvorby Programu rozvoje obce Lukovany na období 2024–2030 byla kromě zástupců vedení samosprávy zahrnuta i širší veřejnost. Jednou z forem zapojení veřejnosti bylo dotazníkové šetření, které proběhlo v období března až dubna 2024. Veřejnost mohla vyplněním dotazníku vyjádřit svá stanoviska především ke kvalitě života v obci a jejímu budoucímu směřování. Občané mohli využít tištěnou verzi dotazníku, který byl do domácností (250) distribuován v tištěné podobě jako příloha Lukovanského zpravodaje v druhé polovině března 2024, stáhnout dotazník k tisku na webových stránkách obce anebo vyplnit online verzi dotazníku dostupnou přes platformu Google Forms.

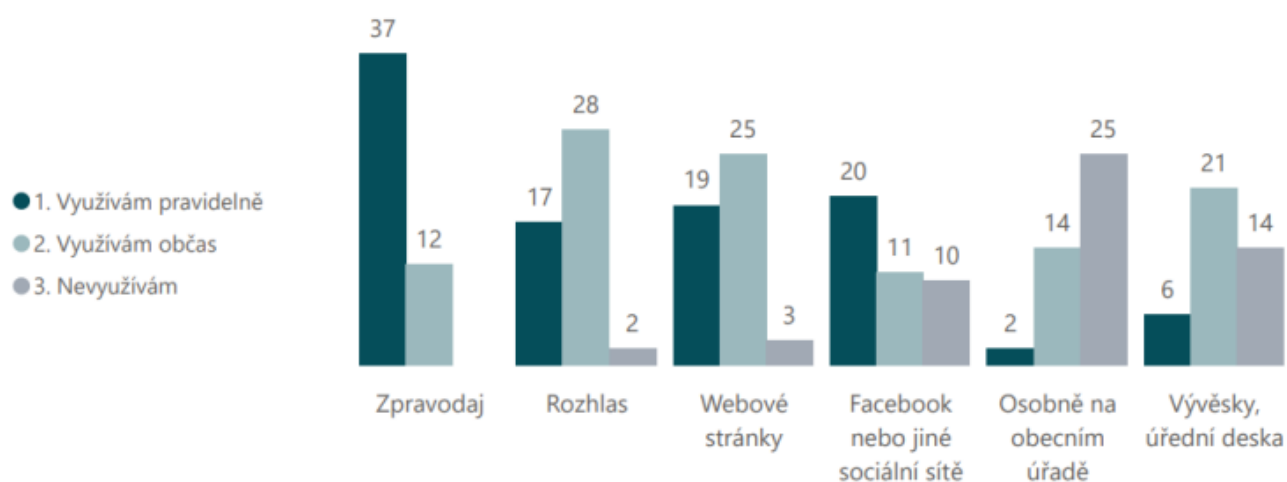
Odevzdáno bylo 51 vyplněných dotazníků. Co se týče věku respondentů, největší podíl (cca 50 %) tvořila věková skupina od 30 do 49 let.

Graf 5: Otázka - Jaký je Váš věk?

Dle odpovědí respondentů jsou občané v obci zvyklí využívat širokou paletu zdrojů informací o dění v obci. Nejvyšší oblíbenost má čtvrtletně vydávaný Lukovanský zpravodaj. U operativních zdrojů informací není jeden hromadně využívaný způsob, pro plošný dosah každodenních informací je nezbytné kombinovat jak obecní rozhlas, webové stránky obce, tak i sociální sítě.

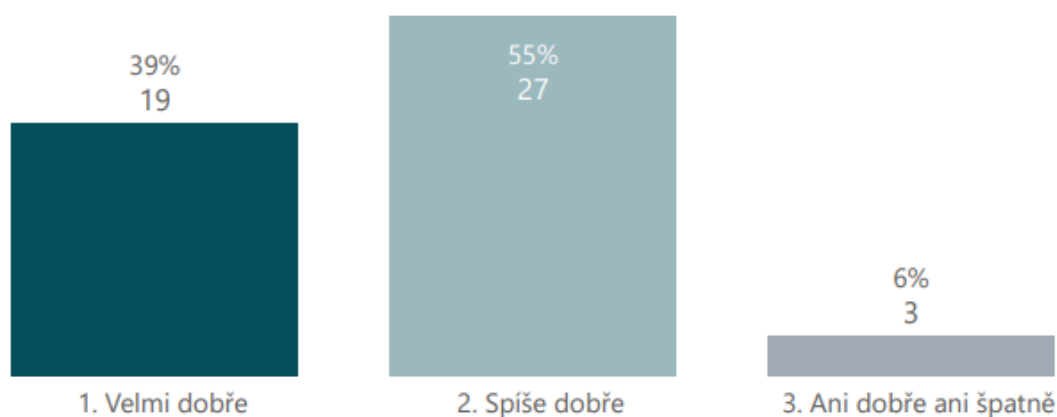
Graf 6: Otázka - Jakými způsoby získáváte informace o dění v obci?

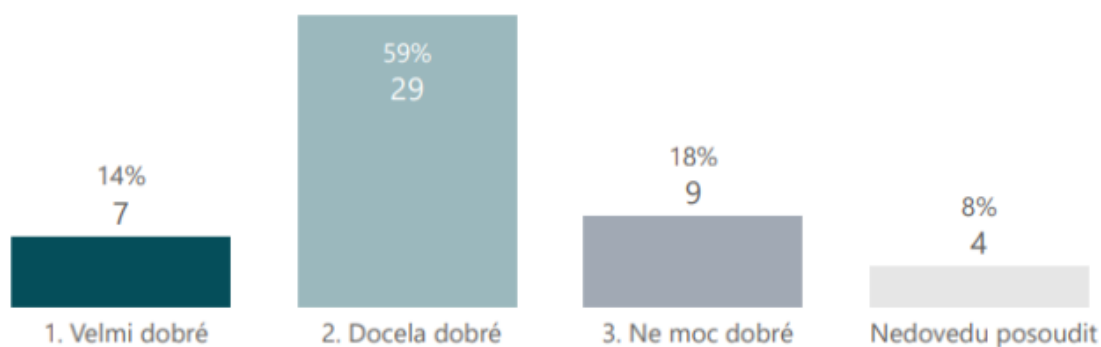
Hodnocení kvality života v obci

Pro rozvoj kterékoliv municipality je nezbytný pozitivní vztah obyvatel s danými místem. O vztahu místní komunity a obce napovídá spokojenost lidí s životem v ní. V případě Lukovany je, u vzorku respondentů průzkumu, naprostá většina osob s životem v obci spokojena. Přičemž nejvíce respondentů se v hodnocení přiklání k variantě, že se jim žije „Spíše dobře“. Pouze tři respondenti zvolili variantu „Ani dobře, ani špatně“. Mírně horší výsledky jsou u hodnocení mezilidských vztahů; 73 % respondentů vyjádřilo pozitivní názor, 18 % zvolilo u mezilidských vztahů variantu „Ne moc dobře“.

Graf 7: Otázka - Jak se Vám žije v Lukovanech?

Graf 8: Otázka - Jaké jsou podle Vašeho názoru mezilidské vztahy v Lukovanech?

U podrobného hodnocení prostředí a služeb v Lukovanech bylo dosaženo průměrného hodnocení 2,2 (na škále 1 až 5 jako ve škole). Nejhorší hodnocenými oblastmi byly „Služby pro seniory“, „Podmínky pro cestovní ruch“, „Úroveň dopravní infrastruktury“, „Možnosti sportovního využití“ a „Možnosti pro parkování“. Naopak velmi pozitivně bylo hodnoceno „Fungování mateřské školy“, „Čistota ovzduší“, „Klid v obci“ a „Kvalita bydlení“.

Tab. 5: Otázka - Jak hodnotíte prostředí a služby v Lukovanech? (známky jako ve škole)

1.8 Bezpečnost v obci	2.1 Celkový vzhled obce	1.7 Čistota ovzduší	2.1 Čistota vod a hospodaření s povrchovými vodami	2.1 Dopravní obslužnost veřejnou dopravou	2.5 Dostupnost volnočasových aktivit pro děti (kroužky apod.)
2.0 Dostupnost základní školy	2.6 Dostupnost zdravotní péče	1.3 Fungování mateřské školy	1.7 Klid v obci (ticho – šluk)	1.7 Kvalita bydlení	2.2 Množství a kvalita zeleně
2.8 Možnosti kulturního využití	1.9 Možnosti nakupování	2.9 Možnosti pro parkování	2.3 Možnosti pro výstavbu rodinných domů	3.0 Možnosti sportovního využití	2.2 Nakládání s odpady, jejich třídění a recyklace
2.1 Občanské soužití, sousedské vztahy	3.3 Podmínky pro cestovní ruch	3.5 Služby pro seniory	3.1 Úroveň dopravní infrastruktury (silnice)	1.8 Úroveň technické infrastruktury (odkanalizování, zásobování vodou a plynem, elektrickou energií)	2.2 Celková průměrná známka

Hodnocení fungování samosprávy

Ve svém slovním hodnocení respondenti vnímají pozitivně aktivní účast vedení obce na dění v obci, časté obecní akce, dobrou komunikaci a spolupráci s obecním úřadem. Oceňují konstruktivní přístup k dobudování kanalizace, opravě komunikací a podporu místních společenských akcí. Dále hodnotí

pozitivně snahu o stmelení občanů, otevřenou komunikaci, vstřícnost a zájem o občany ze strany úřadu. Jako negativní je uvedeno parkování aut v obci, nutnost odstranění vraků z obecních pozemků anebo nedostatečné řešení odstraňování psích výkalů. Respondenti kriticky zmínili také některé osobní ambice a protahování řešení problémů. Poukázáno bylo také na nedostatečnou kvalitu webových stránek obce. Někteří respondenti však nevnímají žádné negativní aspekty a jsou spokojeni.

Respondenti navrhují zaměřit se na opravu místních komunikací, více akcí pořádaných obcí, údržbu okolí Lukovan a vyžití pro rodiny s dětmi. Považují za vhodné také modernizaci a zjednodušení webových stránek obce, sjednocení poskytování informací a zlepšení obsahu vysílání obecního rozhlasu. Od respondentů je také podnět na zlepšení využívání různých dotací a zavedení základních principů řízení dokumentů, informací a projektů.

V dotazníku byl dán prostor k vyjádření slovního názoru na to, co konkrétně v Lukovanech nejvíce chybí nebo co občanům nejvíce vadí. Respondenti vnímají jako nedostatky chybějící společenské aktivity, kulturu, rozvoj a cestovní ruch. Kritizují chybějící cyklostezky, osvětlení, bezpečný pohyb pro chodce a dostupnost základní školy. Opětovně poukazují na problémy s parkováním, stavem silnic, polních cest a prašnosti v obci. Někteří respondenti vyjadřují nespokojenost se zastavováním orné půdy a ničením lesních cest. Navíc, chybí jim moderní dětská hřiště, možnosti vyžití pro rodiny s dětmi a provoz hospody. Vadí jim také nepřítomnost veřejné vodní plochy, nedostatek kontejnerů na papír a nedostatečná diskuse o problémech v obci.

Hodnocení dobrovolné angažovanosti spoluobčanů

Z volnočasových aktivit a aktivit spolků v obci Lukovany respondenti nejvýše hodnotí Lukovanský spolek a Stárky. Větší část zdejších spolků je úzkoprofilových, neoslovují většinovou část obyvatel, u významné části odpovědí respondentů se tak vyskytuje volba „Nedovedu posoudit“.

Graf 9: Otázka - Jak hodnotíte přínos spolků / volnočasových aktivit a jejich spolupráci s obcí?

Preferované projekty a zaměření rozvoje obce

Nejvyšší preference respondentů ve využití finančních prostředků z rozpočtu obce je zaměření na obnovu povrchu místních komunikací a vybudování/opravy chodníků. Následuje zaměření na posilování ekologické stability v obci a okolí a dále také zlepšení podmínek pro nemotorovou dopravu z Lukovan do sousedních obcí a okolní krajiny. Obdobně byly priority respondentů vyjádřeny i v případě volby důležitosti konkrétních připravovaných/zvažovaných projektů v obci.

Tab. 6: Otázka - Představte si, že můžete rozhodnout o využití finančních prostředků z rozpočtu Lukovan. Na jaké investice byste je přednostně využil/a?

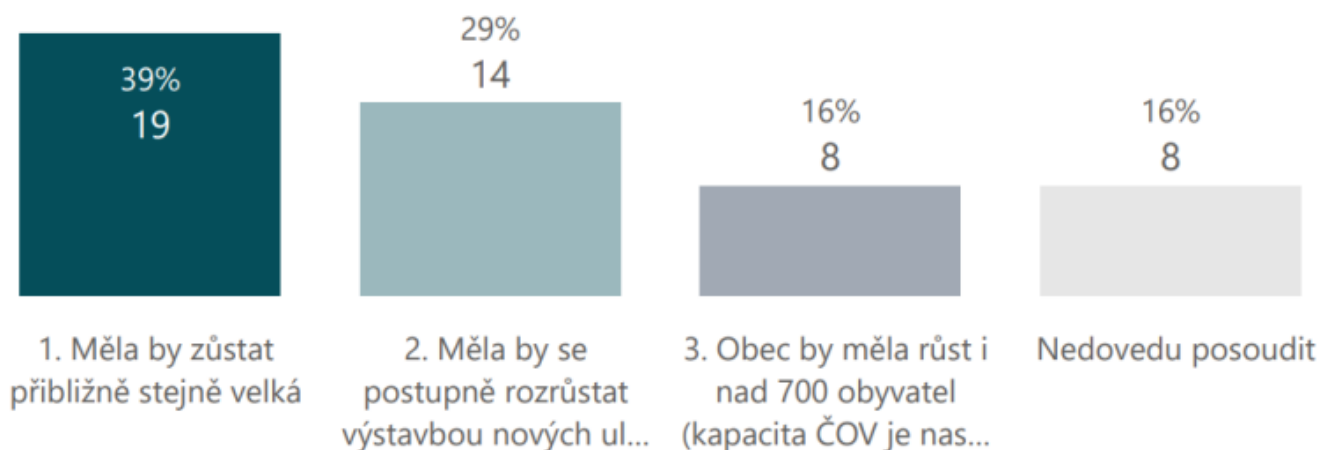
1	Dobudování/rekonstrukce místních komunikací a chodníků
2	Zlepšení ekologické stability v obci okolí (např. boj proti suchu a erozi, podpora zeleně)
3	Výstavba cyklotras/cyklostezek
4	Rekonstrukce/výstavba sportovišť
5	Zlepšování vzhledu obce
6	Rekonstrukce/výstavba prostor pro kulturní a společenské aktivity
7	Podpora rozšíření sociálních služeb
8	Podpora činnosti spolků
9	Rozšiřování a zlepšování odpadového hospodářství
10	Nová parkovací místa

Tab. 7: Otázka - Které z těchto konkrétních projektů považujete za nejdůležitější?

1	Oprava místních komunikací (s poškozeným povrchem)
2	Obnova krajinných struktur (polní cesty, mokřady, stromořadí a větrolamy, zachovávání a obnova mezí, atd.)
3	Úprava prostoru dětského hřiště pod Kulturním domem
4	Kvalitní účelové komunikace za humny
5	Dobudování chodníků u "krajské" silnice
6	Fungující hospoda

Z názorů respondentů na žádoucí tempo budoucího rozrůstání obce vyplývá, že by mělo jít o přirozený postupný rozvoj, bez významných změn rozsahu plánované výstavby v rámci aktuálně platného územního plánu obce.

Graf 10: Otázka - Které z těchto konkrétních projektů považujete za nejdůležitější?

SWOT analýza

Silné stránky

- **Rozmanité kulturní a společenské akce**

Aktivní komunita obce pravidelně pořádá množství kulturních a společenských akcí, které posilují společenský život a pouta mezi občany.

- **Dobrá dostupnost MHD**

Vlaková stanice ve Vysokých Popovicích a relativně časté spoje autobusů IDS JMK.

- **Mladé obyvatelstvo a děti**

Vysoký podíl mladých obyvatel a dětí představuje perspektivu pro budoucnost, zajišťuje vitalitu obce a potenciál pro další generace.

- **Postupný nárůst počtu obyvatel**

Obec zaznamenává pozvolný nárůst počtu obyvatel, což naznačuje atraktivitu prostředí a kvalitu života.

- **Výborná mateřská škola**

Kvalitní mateřská škola přispívá k rozvoji dětí a poskytuje rodičům vhodné pracovní podmínky.

- **Nově opravená příjezdová komunikace do obce**

Nedávno zrekonstruovaný povrch příjezdové komunikace zlepšuje infrastrukturu obce.

- **Začlenění do regionálních cyklotras a turistických stezek**

Účast obce v regionálních cyklotrasách a turistických stezkách podporuje turismus a pěší aktivity, což může přinést ekonomické benefity.

- **Nízká kriminalita**

Obec se vyznačuje absencí rizikových skupin a sociálně vyloučených lokalit, což přispívá k bezpečnému a harmonickému životu občanů. Je zde i nízký podíl nezaměstnaných osob.

- **Dostupné plochy pro další výstavbu rodinných domů**

Zhruba tři desítky stavebních pozemků v soukromém vlastnictví pro budoucí výstavbu rodinných domů v různých částech obce, což podporuje růst obce.

- **Stabilní finanční situace a vysoká míra úspor**

Obec Lukovany se může pyšnit dlouhodobě vyrovnaným a dokonce přebytkovým rozpočtem, což znamená finanční stabilitu a možnost investovat do dalšího rozvoje.

- **Historické dědictví**

Existence románského kostela sv. Václava a bývalé tvrze poskytuje obci kulturní a historickou hodnotu, což může přilákat turisty.

- **Komunitní angažovanost**

Aktivní občané se podílejí na spolcích a společenských aktivitách, což posiluje sounáležitost a sociální strukturu obce.

- **Přírodní prostředí**

Zvlněný terén Křižanovské vrchoviny a blízkost zříceniny hradu Levnov nabízí potenciál pro venkovský turismus a outdoorové aktivity.

- **Pitná voda z veřejného vodovodu**

Zásobování pitnou vodou z veřejného vodovodu vybudovaného v roce 1995 je základní a stabilní zdroj kvalitní pitné vody pro obec.

- **Moderní čistička odpadních vod**

Nedávná výstavba oddílné splaškové kanalizace a čističky odpadních vod v roce 2023 představuje významný krok v ochraně životního prostředí a kvalitě vody.

- **Diverzifikované zásobování energiemi**

Dostupnost plynu a elektřiny umožňuje obyvatelům a obci flexibilitu ve vytápění a zabezpečení energetických potřeb.

- **Mikroregion Kahan**

Členství v tomto sdružení může přinést spolupráci a podporu v oblasti rozvoje infrastruktury,

Slabé stránky

- **Nedostatek veřejných služeb pro využití potenciálu turistiky a cykloturistiky**
Absence odpovídajících veřejných služeb omezuje možnosti využití turistického a cykloturistického potenciálu obce.
- **Omezená dostupnost služeb**
Občané musí často cestovat do okolních měst, zejména do Rosic a Brna, pro vyřízení úředních záležitostí a nákupů.
- **Omezený rozvoj infrastruktury**
Nedostatek velkých firem a významných zaměstnavatelů v obci ovlivňuje nabídku pracovních míst a rozvoj obecní infrastruktury.
- **Nedostatek turistických atrakcí**
Přestože obec má historické památky, chybí nadstandardně atraktivní turistické cíle a služby, což omezuje cestovní ruch.
- **Zastaralá infrastruktura dešťové kanalizace**
Havarijní stav dešťové kanalizace v některých částech obce způsobuje v několika lokalitách problémy při silných deštích a sněhových kalamitách.
- **Zvýšené náklady na vytápění**
S narůstajícími cenami plynu se občané častěji uchylují k tuhým palivům, což zhoršuje stav ovzduší v obci.
- **Špatný technický stav obecních budov**
Vysoká energetická náročnost budov zvyšuje provozní náklady a havarijní stav střechy mateřské školy může způsobit škody na obecním majetku.
- **Nízká úroveň zadržování vody v krajině, převaha intenzivního hospodaření**
Nedostatečné zadržování vody a převaha intenzivního hospodaření negativně ovlivňují životní prostředí a udržitelnost ekosystému v okolí obce.
- **Špatný stav části místních komunikací, chybějící chodníky**
Špatný stav místních komunikací a absence chodníků snižují bezpečnost a pohodlí pěších a cyklistů.
- **Havarijní stav opěrné zdi u krajské silnice**
Havarijní stav opěrné zdi u krajské silnice představuje riziko pro bezpečnost a infrastrukturní stabilitu.
- **Nedostatečné pokrytí obce veřejným osvětlením**
Nedostatečné pokrytí veřejným osvětlením snižuje bezpečnost a komfort obyvatel v nočních hodinách.
- **Dlouhodobě nefungující zázemí pro komunitní život (hospoda, kavárna)**
Absence zařízení pro společenský život, jako jsou hospody a kavárny, přímo omezuje sociální aktivity obyvatel.
- **Relativně velká dojezdová vzdálenost do větších měst za prací**
Delší dojezdová vzdálenost do větších měst omezuje dostupnost pracovních příležitostí a může stěžovat každodenní život obyvatel.
- **Dostupnost obce pro pěší a cyklisty (občany i turisty) směrem od Zakřan pouze po krajské silnici**
Omezená dostupnost obce pro pěší a cyklisty směrem od Zakřan pouze po krajské silnici omezuje využívání alternativ k automobilové dopravě a snižuje atraktivitu venkovské turistiky.
- **Obsazená kapacita dostupných trafostanic a nadzemní stožárové vedení elektřiny v obci**
Omezená kapacita elektro-infrastruktury může vést k obtížím s distribucí elektřiny a ovlivnit energetickou stabilitu obce. Současná kapacita elektrické sítě v obci brání připojení nových výroben elektřiny.

Příležitosti

- **Podpora lokálního podnikání**
Posílení malých podniků a služeb může vytvořit nová pracovní místa a zlepšit ekonomickou situaci v obci.
- **Spolupráce v rámci Mikroregionu Kahan**
Aktivní účast v regionálních projektech může přinést finanční podporu a společné řešení regionálních problémů.
- **Rozvoj obnovitelných zdrojů energie**
Zhodnocení možností rozšíření kapacity elektrické sítě a podpora obnovitelných zdrojů energie na obecních budovách může vést ke snížení závislosti na konvenčních zdrojích energie.
- **Efektivnější nakládání s dešťovými vodami**
Investice do modernizace dešťové kanalizace a úpravy nakládání s dešťovými vodami mohou snížit rizika škod na majetku i podpořit využitelnost dešťové vody ke krajinotvorným účelům.
- **Zlepšení energetických parametrů obecních budov**
Koncepce ke snižování energetické náročnosti obecních budov a využití obnovitelných zdrojů může snížit náklady na vytápění a zlepšit ekologickou stopu obce.
- **Krajinný potenciál pro turistiku**
Rozmanitý terén Křižanovské vrchoviny a blízkost významných bodů v krajině, jako je údolí řeky Oslavy, zřícenina hradu Levnov, atd. poskytují obrovský potenciál pro rozvoj venkovské turistiky a outdoorových aktivit.
- **Naplánované krajinotvorné prvky v rámci územního plánu z roku 2012**
Realizace plánovaných krajinotvorných prvků podle územního plánu z roku 2012 může být prvním ze správných kroků ve zlepšení přístupu obce k adaptaci na klimatickou změnu.
- **Nastavení efektivnějšího odpadového hospodářství ve spolupráci s KTS Ekologie**
Spolupráce s KTS Ekologie a optimalizace odpadového hospodářství mohou vést k efektivnějšímu zpracování odpadu a zlepšení životního prostředí.
- **Obnovení expozice muzea**
Obnovení expozice muzea představuje kulturní příležitost pro zvýšení atraktivity obce a přilákání návštěvníků.
- **Veřejné plochy k volnočasovému využití pro rodiny s dětmi a mládež**
Rozvoj veřejných prostor pro volnočasové aktivity rodin s dětmi a mládeží posiluje sociální strukturu obce a zlepšuje kvalitu života.
- **Využití služeb středisek volného času z okolních obcí v dostupných obecních prostorách**
Poskytování služeb středisek volného času z okolních obcí ve společných obecních prostorách může obohatit nabídku pro obyvatele a posílit komunitní sounáležitost.
- **Turistický potenciál**
Zpřístupnění kostela a historických sbírek může přitáhnout turisty a posílit cestovní ruch v obci.

Hrozby

- **Nárůst nákladů na odpadové hospodářství**
Zvýšení poplatků za odpady a nízká vytríděnost odpadu mohou vést k finanční zátěži pro občany a obec.
- **Konkurence s okolními obcemi**
Nedostatek turistických atrakcí a služeb může znamenat, že turisté upřednostňují jiné obce v okolí.
- **Omezení finančních prostředků**
Nedostatek finančních prostředků může brzdit investice do modernizace infrastruktury a implementaci ekologických opatření.
- **Absence sociálních služeb přímo v obci**
Nedostatek přímých sociálních služeb v obci může negativně ovlivnit kvalitu života obyvatel.

- **Rizika související s nesplněním podmínky dotačního titulu na připojení požadovaného počtu domácností na splaškovou kanalizaci**
Nesplnění podmínek dotačního titulu může mít finanční a administrativní dopady na obec.
- **Zatížení obecního rozpočtu splátkami za výstavbu Splaškové kanalizace a ČOV**
Finanční zatížení obecního rozpočtu splátkami za infrastrukturní projekty může omezit dostupné prostředky pro další investice a projekty.

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize

Lukovany jsou obec s kvalitní infrastrukturou, s rozvíjejícím se společenským životem a v ekologicky stabilním prostředí.

B.2 Cíle, opatření a aktivity

 Vysoká důležitost Střední důležitost Nízká důležitost

Cíl 1.: „Lukovany, obec přátelská a soudržná”

Opatření 1.1.: „Kvalitní zázemí pro kulturní a společenský život”		Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 1.1.1. „Rekonstrukce dětského hřiště pod KD” Výměna a dovybavení dětského hřiště pod KD		2024 - 2026	Starosta obce	800	Vlastní + externí
	 1.1.2. „Rekonstrukce veřejného prostranství pod KD” Terénní úpravy, výměna a dovybavení mobiliáře prostoru pro společenské a kulturní aktivity pod KD	2027 - 2028	Starosta obce	800	Vlastní + externí
	 1.1.3. „Rekonstrukce dětského hřiště u tenisových kurtů” Výměna a dovybavení dětského hřiště u tenisových kurtů	2028 - 2029	Starosta obce	400	Vlastní + externí
	 1.1.4. „Komunitní centrum” Uzpůsobení vhodných obecních prostor pro volnočasové využití občanů, se zaměřením na rodiny s dětmi a aktivity místních spolků	2028 - 2030	Starosta obce	250	Vlastní + externí
	 1.1.5. „Fungující hospoda” Spolupráce s fungujícím provozovatelem, nebo zajištění částečného provozu obcí a/nebo místními spolky; v efektivním rozsahu (energie, sortiment)	2024 - 2031	Starosta obce	100	Vlastní
	 1.1.6. „Úprava prostor a mobiliáře muzea” Obnovení expozice a zpřístupnění pro veřejnost	2025 - 2026	Starosta obce	150	Vlastní + externí
Opatření 1.2.: „Bohatý kulturní a společenský život”		Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 1.2.1. „Komunikace obce se spolky a dobrovolníky” Aktivní koordinace a podpora činnosti subjektů, které se spolupodílejí na utváření komunitního života v obci		2024 - 2031	Starosta obce	0	Vlastní
	 1.2.2. „Rozšíření aktivit "kroužků”” Zprostředkování realizace volnočasových aktivit pro děti; zajištění realizace místními spolky anebo institucemi z okolních obcí (DDM, SVČ...), nutno prověřit konkrétní zájem občanů (dotazník)	2027 - 2028	Starosta obce	50	Vlastní

Cíl 2.: „Lukovany, obec vybavená, bezpečná a pohodlná pro všechny generace”

Opatření 2.1.: „Místní komunikace”		Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 2.1.1. „Havarijní oprava poškozených komunikací”		2024 - 2026	Starosta obce	500	Vlastní

Havarijní oprava povrchů místních komunikací po realizaci výstavby splaškové kanalizace				
2.1.2. „Projektová dokumentace k rekonstrukci místních komunikací“ Včasná příprava projektové dokumentace k plánované obnově povrchů místních komunikací, sledování možností dotačních titulů. Týká se těchto místních komunikací: od točny směrem na Vysoké Popovice, od točny k obecnímu úřadu, Drahy, za hřbitovem, kolem mateřské školky.	2024 - 2026	Starosta obce	300	Vlastní
2.1.3. „Rekonstrukce místních komunikací“ Obnova povrchů místních komunikací po realizaci výstavby splaškové kanalizace (točna - Vysoké Popovice, Drahy, u MŠ, Korea, OÚ - točna)	2026 - 2031	Zastupitelstvo	8000	Vlastní + externí
2.1.4. „Vybudování cyklotrasy a pěší trasy Lukovany - Zakřany I.“ Etapa I. - Analýza možností realizace a projektová příprava	2025 - 2031	Starosta obce	300	Vlastní + externí
2.1.5. „Oprava opěrné zdi u krajské komunikace I.“ Etapa I. - Revize aktuálního stavu a možností přestavby, hledání partnera a dotačního titulu, projektová příprava	2024 - 2028	Starosta obce	400	Vlastní
2.1.6. „Oprava účelové komunikace - Končiny“ Projektová příprava a realizace opravy - odvodnění, zpevnění povrchu účelové komunikace za humny v lokalitě Končiny	2028 - 2030	Starosta obce	3000	Vlastní + externí
2.1.7. „Zbudování místní komunikace - rozvojová plocha na Kamenném“ Projektová příprava a zbudování místní komunikace (stávající účelová komunikace) v oblasti rozvojové plochy za humny na Kamenném	2027 - 2030	Starosta obce	4000	Vlastní + externí
Opatření 2.2.: „Bezpečnost v obci“				
	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
2.2.1. „Vybudování chodníku u krajské komunikace a přestavba točny“ Dokončení projektových příprav, zajištění financování a realizace výstavby chodníku u krajské silnice v úseku Kulturní dům - točna a v lokalitě U křížku, vč. přestavby lokality Točna	2024 - 2026	Starosta obce	1600	Vlastní + externí
2.2.2. „Opatření k dodržování rychlosti vozidel“ Analýza potřebnosti a nastavení dílčích opatření v exponovaných úsecích krajské silnice a místních komunikací pro eliminaci překračování maximální rychlosti	2025 - 2025	Zastupitelstvo	250	Vlastní + externí
2.2.3. „Bezpečné parkování v exponovaných lokalitách“ Vyhodnocení potřeby nastavení pravidel parkování v exponovaných úsecích krajské a místních komunikací, realizace nastavení pravidel	2025 - 2027	Zastupitelstvo	50	Vlastní + externí
Opatření 2.3.: „Infrastruktura obce“				
	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
2.3.1. „Zvýšení kapacity trafostanic“ Aktivní komunikace s distribuční společností pro posílení kapacity trafostanic na území obce pro umožnění dalších instalací FVE a podporu e-mobility	2024 - 2028	Starosta obce	0	Externí
2.3.2. „Veřejné osvětlení - doplnění“ Doplnění chybějících úseků veřejného osvětlení v intravilánu obce	2025 - 2027	Starosta obce	150	Vlastní
2.3.3. „Veřejné osvětlení - management provozu“ Efektivní využití možností instalované technologie veřejného osvětlení pro zajištění vyššího komfortu pro občany i úsporu energie (noční stmívání/zhasínání světla)	2025 - 2026	Starosta obce	0	Vlastní
2.3.4. „Dešťová kanalizace - havarijní opravy a doplnění sítě“ Revize, oprava a příp. doplnění sítě dešťové kanalizace na území obce; s možnou návazností na efektivnější využití dešťovky v katastru obce	2024 - 2031	Starosta obce	250	Vlastní
Opatření 2.4.: „Majetek obce“				
	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
2.4.1. „Rekonstrukce střechy a zateplení budovy školky“ Projektová příprava, financování a realizace rekonstrukce budovy MŠ	2025 - 2028	Zastupitelstvo	5000	Vlastní + externí
2.4.2. „Rekonstrukce zázemí fotbalového hřiště“	2027 - 2030	Zastupitelstvo	500	Vlastní + externí

Přestavba kabin a společenské místnosti u fotbalového hřiště pro efektivní využití k obecním a volnočasovým aktivitám

2.4.3. „Parková úprava prostor před hřbitovem“	2025 - 2026	Starosta obce	200	Vlastní
Terénní úpravy a osázení mobiliáře v prostoru "parku" před hřbitovem, zbudování odpočinkové zóny.				

Cíl 3.: „Lukovany, obec chránící životní prostředí“

Opatření 3.1.: „Rychlá opatření na obecních pozemcích“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
3.1.1. „Obnovení polních cest“ V návaznosti na vytyčení pozemkovým úřadem, příp. dle ujednání s pachtýřem, stabilizace povrchu zamýšlené sítě polních cest	2024 - 2030	Starosta obce	250	Vlastní + externí
3.1.2. „Výsadba alejí u obnovených polních cest“ Osázení obnovených polních cest, využití dostupných dotačních programů, zapojení místních spolků	2025 - 2030	Zastupitelstvo	250	Vlastní + externí
3.1.3. „Zbudování TTP a biokoridorů“ V návaznosti na navrhované využití dle platného ÚP, příp. dle ujednání s pachtýřem, naplánování a realizace zbudování TTP a biokoridorů	2025 - 2030	Starosta obce	500	Vlastní + externí
3.1.4. „Zlepšení systému třídění a likvidace odpadů“ Realizace zavedení door-to-door systému sběru odpadů a další rozšíření a optimalizace třídění odpadů v obci, s cílem snížení množství nevytríděného odpadu - spolupráce s KTS Ekologie; rozšíření odpadkových košů na psí exkrementy	2024 - 2027	Starosta obce	250	Vlastní + externí
Opatření 3.2.: „Dlouhodobá ekologická stabilita katastru“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
3.2.1. „Komunikace s vlastníky a propachtovateli“ Zahájení a vedení diskuze s vlastníky, pachtýři i veřejností ohledně možností změny formy hospodaření na pozemcích v katastru obce	2025 - 2026	Starosta obce	50	Vlastní
3.2.2. „Mapování katastru a příprava studie“ Studie proveditelnosti - protierozní opatření, hospodaření s dešťovou vodou, podpora biodiverzity	2025 - 2028	Zastupitelstvo	1000	Vlastní + externí
3.2.3. „Ekologická stabilita katastru obce - realizace opatření I.“ Realizace první etapy opatření dle výstupů realizované studie	2026 - 2031	Zastupitelstvo	5000	Vlastní + externí
Opatření 3.3.: „Energetická úspornost na straně obce“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
3.3.1. „Vypracování energetické koncepce obce“ Spolupráce s dostupným partnerem (Mikroregion Kahan, MAS, aj.)	2025 - 2025	Zastupitelstvo	250	Vlastní + externí
3.3.2. „Úsporná opatření v obecních budovách“ Žárovky, vytápění, ostatní spotřebiče	2025 - 2028	Starosta obce	200	Vlastní
3.3.3. „Zateplení budovy KD“ Prioritizace, projekt, financování, realizace	2026 - 2030	Zastupitelstvo	1500	Vlastní + externí
3.3.4. „Zateplení budovy obchodu“ Prioritizace, projekt, financování, realizace	2026 - 2030	Zastupitelstvo	250	Vlastní + externí
3.3.5. „Zateplení budovy OÚ“ Prioritizace, projekt, financování, realizace	2028 - 2030	Zastupitelstvo	500	Vlastní + externí
3.3.6. „Vybudování FVE na obecních budovách“ Prioritizace, projekt, financování, realizace	2026 - 2030	Zastupitelstvo	750	Vlastní + externí
3.3.7. „Zapojení obce do komunitní energetiky“ Spolupráce s dostupným partnerem (Mikroregion Kahan, MAS, aj.)	2028 - 2030	Zastupitelstvo	0	Vlastní + externí

Zásobník aktivit

— „Cyklotrasa a pěší trasa Lukovany - Zakřany II.” Etapa II. - Realizace výstavby	2028 - 2033	Zastupitelstvo	10 000	Vlastní + externí
⬆ „Opěrná zeď u krajské komunikace II.” Etapa II. - Realizace obnovy	2027 - 2032	Zastupitelstvo	5 000	Vlastní + externí
— „Sociální služby pro důchodce” vlastní nebo ve spolupráci se Zbýšovem / Rosicemi	-	Zastupitelstvo	0	Vlastní + externí
— „Podzemní kabelové vedení EE” Příprava realizace	-	Zastupitelstvo	0	Vlastní + externí

B.3 Podpora realizace programu

Program rozvoje obce Lukovany ukazuje základní směr rozvoje obce v období let 2024 - 2031.

Dokument obsahuje prioritní cíle, specifická opatření i operativní aktivity, jejichž realizací bude tohoto směru, resp. strategické vize obce, dosaženo. Zpracovaný dokument bude sloužit k rozvoji obce. Zároveň bude pomáhat obci při čerpání dotací.

Způsob realizace PRO

V Programu rozvoje obce jsou stanoveny cíle, opatření a výsledné konkrétní aktivity, které obsahují předpokládané termíny realizace a přehled nákladů. Aby byla realizace dokumentu efektivní a byly naplněny stanovené cíle, je třeba se zaměřit na efektivní spolupráci jednotlivých aktérů, a to konkrétně obce, spolků, občanů i subjektů v obci.

Na základě tohoto programu budou Lukovany postupně realizovat všechny prakticky a finančně realizovatelné záměry, a to se zohledněním priorit k jednotlivým záměrům. Před realizací budou jednotlivé projekty konkretizovány, ať už z hlediska projekčního, vyžaduje-li to daný záměr, tak z hlediska finančního a časového.

Osobou zodpovědnou za realizaci aktivit je starosta/ka obce. Ten/Ta bude, ve spolupráci se zastupitelstvem obce, především:

- iniciovat realizaci opatření a aktivit,
- vyhledávat a zajišťovat zdroje financování aktivit programu rozvoje,
- projednávat podněty vztahující se k realizaci opatření a aktivit,
- předkládat ke schválení zastupitelstvu obce zprávy o realizaci PRO,
- předkládat k projednání změny a aktualizace PRO,
- delegovat jednotlivé činnosti a pravomoci na odpovědné osoby.

Monitoring realizace PRO

Monitoring, tedy sledování průběžného naplňování PRO, bude každoročně provádět zastupitelstvo obce v čele se starostou/tkou, ve spolupráci s Rozvojovým výborem, je-li v obci zřízen.

V rámci monitoringu budou zejména:

- shromažďeny informace o průběhu realizace dílčích aktivit jednotlivých opatření,
- upřesňovány informace o odpovědnosti za realizaci jednotlivých aktivit,
- zpracovány přehledy realizovaných aktivit,
- 1x ročně sestavovány Monitorovací zprávy o průběhu realizace PRO – jako podklad pro sestavení ročního rozpočtu a rozpočtového výhledu obce

Monitorovací zprávy budou obsahovat informace o realizaci dílčích aktivit a projektů, které se podařilo v daném roce zrealizovat, zdůvodnění odchylek od plánovaného průběhu realizace a návrhy na změny či revizi PRO. Současně budou případně přehodnoceny jednotlivé záměry z hlediska možnosti a potřeby jejich realizace a bude také zkontrolováno nastavení priorit záměrů.

Monitorovací zprávy o průběhu realizace PRO budou po projednání Zastupitelstvem obce zveřejněny na webu obce.

Způsob aktualizace PRO

Program rozvoje obce je živým dokumentem, mění se jak prostředí v obci, tak vnější podmínky mimo obec. Dokument je nutné revidovat, případně měnit, již v průběhu jeho realizace, a to jako reakci na závažnou změnu vnějších podmínek, naplnění části PRO, potřebu stanovení nových cílů, apod.

Dílčí opravy dokumentu budou probíhat v případě potřeby - úpravy stávajících aktivit, zařazení nových či vyřazení již neaktuálních. Podkladem pro dílčí revize budou aktualizované seznamy aktivit a výstupy monitoringu.

Změny budou provedeny přímo v dokumentu a budou v textu označeny spolu s datem, ke kterému byly provedeny. Aktualizace PRO a jeho změny budou schváleny zastupitelstvem obce.

Aktualizovaný PRO bude zveřejněn na webu obce.

Způsob financování PRO

Základním zdrojem financování rozvojových aktivit jsou vlastní zdroje obce.

V případě možnosti budou využity také prostředky z veřejných rozpočtů (Jihomoravský kraj, ČR, fondy EU, OP 2021+).

Obec bude usilovat o zapojení také soukromého a neziskového sektoru.

Informace o možnostech finančních zdrojů budou upřesňovány v průběhu realizace PRO.

Aktivity PRO budou realizovány v úzké vazbě na rozpočet obce, přednostně by měly být realizovány akce, které se podílí na naplňování stanovených cílů PRO.

Tento dokument byl v období leden 2024 - srpen 2024 vypracován Rozvojovým výborem obce Lukovany ve spolupráci s Pracovní skupinou.

Složení Rozvojového výboru:

Lucie Bartoňová, Miroslav Hájek, Martin Nesrsta (předseda), Michaela Zimová

Složení Pracovní skupiny:

Martina Bulíčková (místostarostka), Pavel Cajzl (zastupitel), Michaela Císařová (zastupitelka, předseda Finančního výboru), Miroslav Hájek (starosta), Veronika Harsová (zastupitelka, předseda Kontrolního výboru), Martin Nesrsta (zastupitel, předseda Rozvojového výboru), Michal Švarc (zastupitel)